

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**

DIREKTORAT ZA KMETIJSTVO

Sektor za podeželje

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

**PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA**

www.program-podezelja.si

T: 01 478 91 28

F: 01 478 90 56

E: gp.mkgp@gov.si

www.mkgp.gov.si

OPIS POSTOPKA PRIPRAVE OKOLJSKEGA POROČILA

ZA PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA REPUBLIKE

SLOVENIJE ZA OBDOBJE 2014-2020

Datum: 20. 11. 2014

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja:
Evropa investira v podeželje

KAZALO VSEBINE

- 1 SCOPING (VSEBINJENJE)**
- 2 SODELOVANJE Z MNENJEDAJALCI**
 - 2.1 Priprava in dopolnjevanje okoljskega poročila skupaj z dodatkom za varovana območja**
 - 2.2 Odgovori na mnenja mnenjedajalcev**
 - 2.2.1 Zavod Republike Slovenije za varstvo narave (ZRSVN)**
 - 2.2.2 Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO-UUV)**
 - 2.2.3 Ministrstvo za kulturo (MK-DKD)**
- 3 JAVNA RAZGRNITEV**
 - 3.1 Postopek javne razgrnitve**
 - 3.2 Odgovori na pripombe, podane v času javne razgrnitve**
 - 3.2.1 Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS)**
 - 3.2.2 Društvo za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije**
 - 3.2.3 Društvo za raziskovanje jam Ljubljana**
 - 3.2.4 Herpetološko društvo**
 - 3.2.5 Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije**
- 4 SPREMLJANJE IZVAJANJA PLANA IN OMILITVENI UKREPI**

1 SCOPING (VSEBINJENJE)

V začetni fazi priprave okoljskega poročila je bil organiziran scoping, na katerega je bila vabljen strokovna in širša javnost. Namen scopinga je bil, da bi v malo širšem krogu s predstavniki ključnih institucij skupaj opredelili:

- katera področja, okoljske tematike so pomembne in jih je zato smiselno podrobno obdelati,
- kako podrobna naj bo analiza, kakšno časovno obdobje naj zajamemo,
- kateri so ključni okoljski cilji,
- informacije, ki so na voljo,
- morebitni predlogi glede metod in pristopa in
- morebitni predlogi, katere organizacije še vključiti v fokusne skupine.

Scoping je bil organiziran 11. aprila 2013. Udeležilo se ga je 23 predstavnikov različnih strokovnih institucij. V uvodnem delu je bil na kratko predstavljen PRP 2014-2020 in proces priprave okoljskega poročila, sledila je razprava o pomembnih okoljskih temah, okoljskih ciljih in kazalcih. Skozi predstavitev in odzive prisotnih so bile prepoznane ključne teme:

- vode/tla,
- biotska raznovrstnost,
- kakovost življenja in
- kulturna dediščina.

Udeleženci so izpostavili, da je pri obravnavi okoljskih vsebin in vplivov potrebno upoštevati regionalne razlike in na podlagi tega tudi podati primerna priporočila oziroma ukrepe. Nekateri udeleženci so opozorili na dodatne študije (kulturna dediščina, podatki in analize o Natura območjih, področje voda, namakanje) in obljubili pomoč pri dostopu do le-teh.

Sodelujoči so bili pozvani, naj izdelovalcu okoljskega poročila kadarkoli sporočijo svoje pripombe in predloge glede vsebin, pristopa in sodelujočih institucij. Zapisnik in power point predstavitev sta bila posredovana vsem prisotnim po elektronski pošti kot tudi tistim, ki se delavnice niso mogli udeležiti (MKO, Sektor za lovstvo in ribištvo, ARSO, Urad za upravljanje z vodami, ter drugim ključnim sektorjem).

Scopingu, ki je bil organiziran v obliki delavnice, so maja 2013 sledili sestanki fokusnih skupin za posamezno področje (narava, vode, tla, družbeni vidiki). V fokusnih skupinah so sodelovali vabljeni udeleženci scopinga in predstavniki drugih organizacij, aktivnih na področju, ki bo predmet fokusne skupine, vključno z nevladnimi organizacijami.

2 SODELOVANJE Z MNENJEDAJALCI

2.1 Priprava in dopolnjevanje okoljskega poročila skupaj z dodatkom za varovana območja

Na podlagi odločbe Ministrstva za kmetijstvo in okolje, št. 35409-176/2013/10 z dne 3.6.2013, ki določa, da je potrebno v postopku priprave in sprejemanja Programa razvoja podeželja Republike Slovenije 2014-2020 (v nadaljevanju: PRP 2014-2020) izvesti celovito presojo vplivov na okolje, katere sestavni del je tudi izvedba presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja, je Sektor za podeželje dne 23.8.2013 (št. dopisa 3310-7/2013/18) Sektorju za celovito presojo vplivov na okolje v skladu z 40. členom zakona o varstvu okolja (Uradni list RS št. 39/06 – ZVO-1-UPB1, 49/06-ZMetD, 66/06-odl. US, 33/07-

ZPNačrt in 70/08-ZVO-1B, 108/09-ZVO-1C, 48/12 in 57/12) posredoval PRP 2014-2020 – dopolnjen osnutek, Okoljsko poročilo za program razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014-2020 (v nadaljevanju: okoljsko poročilo) in Dodatek za varovana območja za Program razvoja podeželja 2014-2020 (v nadaljevanju: dodatek za varovana območja).

Sektor za celovito presojo vplivov na okolje je prejeto gradivo pregledal in ugotovil, da okoljsko poročilo ni izdelano skladno z zahtevami iz 6. člena Uredbe o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov na okolje. Večje pomanjkljivosti so bile med drugim ugotovljene pri presoji vpliva izvedbe programa na segment varstva voda.

V skladu z 42. členom Zakona o varstvu okolja in 19. členom Uredbe o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje je bilo gradivo z dopisom št. 35409-176/2013/15 z dne 26.8.2013 posredovano v mnenje Agenciji RS za okolje – Uradu za upravljanje z vodami (v nadaljevanju: ARSO-UUV), Ministrstvu za zdravje (v nadaljevanju: MZ), Ministrstvu za kulturo – Direktoratu za kulturno dediščino (MK-DKD) in Zavodu RS za varstvo narave (v nadaljevanju: ZRSVN). ZRSVN in MK-DKD sta na podlagi pregledanega gradiva ocenila, da okoljsko poročilo in dodatek za varovana območja nista ustrezna in pomanjkljivo vrednotita vpliv programa na varstvo narave in varstvo kulturne dediščine, zato predlagata, da se gradivo dopolni. MZ je ugotovil, da je okoljsko poročilo z vidika presoje vplivov izvedbe programa na varstvo človekovega zdravja ustrezno. ARSO-UUV mnenja na ustreznost gradiva ni podal.

Sektor za celovito presojo vplivov na okolje je z dopisom št. 35409-176/2013/19 z dne 23.9.2013 Sektorju za podeželje podal mnenje, da okoljsko poročilo z dodatkom za varovana območja ni ustrezno izdelano in ne omogoča presoje vplivov izvedbe plana na okolje ter pozvalo pripravljavca PRP 2014-2020 in okoljskega poročila, da gradivo dopolnita in odpravita pomanjkljivosti.

Sektor za podeželje je dne 24.12.2013 (št. dopisa 3310-7/2013/38) posredoval dopolnjeno okoljsko poročilo in dodatek za presojo sprejemljivosti vplivov na varovana območja, skupaj s PRP 2014-2020 (prvi predlog, november 2013), Sektorju za celovito presojo vplivov na okolje.

Po pregledu gradiva je Sektor za celovito presojo vplivov na okolje ugotovil, da so v okoljskem poročilu večinoma upošteevane pripombe, podane na prvo verzijo dokumentov, vendar se še vedno pojavljajo nekatere nepravilnosti oziroma nejasnosti. Zato je bila predlagana dodatna dopolnitev gradiva.

V skladu z 42. členom Zakona o varstvu okolja in 19. členom Uredbe o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje je bilo gradivo posredovano v pregled ARSO-UUV, MZ, MK-DKD in ZRSVN (št. dopisa 35409-176/2013/22 z dne 2.1.2014). Mnenje ZRSVN je bilo, da je večina pripomb na prvo verzijo okoljskega poročila skupaj z dodatkom za varovana območja upoštevana. Kljub temu ZRSVN ugotavlja, da so v okoljskem poročilu in dodatku za varovana območja ostale določene pomanjkljivosti, ki jih je potrebno odpraviti. MK-DKD je predlagal le manjše dopolnitve okoljskega poročila, bistvene pripombe so se nanašale na sam PRP 2014-2020 ter obravnavo kulturne dediščine v njem. ARSO-UUV je po pregledu gradiva ocenil, da je varstvo voda v okoljskem poročilu pomanjkljivo presojano, zato je predlagal dopolnitev. MZ na okoljsko poročilo ni imelo pripomb in je ugotovilo, da je vsebina gradiva z vidika presoje vplivov PRP 2014-2020 na varstvo človekovega zdravja ustrezna.

Sektor za celovito presojo vplivov na okolje je z dopisom št. 35409-176/2013/25 z dne 31.1.2014 podal mnenje, da okoljsko poročilo z dodatkom za varovana območja (prva

dopolnitev) ni ustrezno izdelano in ne omogoča presoje vplivov izvedbe plana na okolje ter ponovno pozvalo pripravljavca PRP 2014-2020 in okoljskega poročila, da gradivo dopolnita in odpravita pomanjkljivosti.

Okoljsko poročilo in dodatek za presojo sprejemljivosti sta bila na podlagi pripomb in mnenj mnenjedajalcev dopolnjena. Pred dokončno dopolnitvijo dokumentov so bili za različna področja (vode, narava in kultura) izvedeni usklajevalni sestanki.

Usklajevalni sestanek za področje voda je potekal dne 27.3.2014. Dogovorjeno je bilo:

- pojasnila v zvezi s pripombami ARSO, ki jih je pripravljavec okoljskega poročila upošteval v dopolnjeni verziji okoljskega poročila, zadoščajo,
- med kazalce, ki posredno kažejo vpliv kmetijstva na površinske vode, se doda kazalec »pesticidi v površinski vodi« in
- pripravljavec okoljskega poročila je okoljske cilje na področju voda preoblikoval v naslednje tri cilje: »Dobro kemijsko stanje površinskih in podzemnih voda«, »Dobro ekološko stanje površinskih voda« in Dobro količinsko stanje površinskih in podzemnih voda.

Usklajevalni sestanek za področje kulture je potekal dne 27.3.2014. MK je imel pripombe na PRP 2014-2020. Določene ukrepe bi želeli dopolniti na tak način, da bi omogočali tudi obnovo kulturne dediščine. V zvezi z vključitvijo vsebine kulturne dediščine v PRP 2014-2020 so pripravili pisne predloge.

Usklajevalni sestanek za področje narave je potekal dne 28.3.2014. Dogovorjeno je bilo, da se v okoljsko poročilo vključi:

- ukrep Eko celice se ne bo izvajal v okviru PRP, ampak bo izveden v okviru nacionalne sheme,
- gozdne prometnice se bodo presojale na nižji ravni in ne na ravni poročila,
- pri ukrepu travinje se dodajo trije omilitveni ukrepi:
 - ✓ rezultati analize krme in gnojilni načrti ne morejo biti razlog za intenzifikacijo ali ekstenzifikacijo; ne glede na rezultate analiz je potrebno upoštevati varstvene cilje in naravne danosti na določenem področju,
 - ✓ za posamezne kmetije, ki imajo težave z zagotavljanjem uravnoveženih krmnih obrokov, je potrebno izdelati tehnološki načrt za prilagoditev proizvodnje in zagotavljanje uravnoveženih krmnih obrokov in
 - ✓ v kolikor se težave z zagotavljanjem uravnoveženih krmnih obrokov izkažejo na širšem območju, je potrebno pripraviti projekt, s katerim se bo za to področje poiskalo rešitve za zagotavljanje uravnoveženih krmnih obrokov.

Sektor za podeželje je dne 1.4.2014 (št. dopisa 3310-7/2013/58) posredoval drugo dopolnitev okoljskega poročila in dodatka za presojo sprejemljivosti vplivov na varovana območja, skupaj s PRP 2014-2020 (prvi predlog, november 2013, dopolnitev april 2014), Sektorju za celovito presojo vplivov na okolje.

Sektor za celovito presojo vplivov na okolje je gradivo pregledal in ugotovil, da je dopolnjeno okoljsko poročilo izdelano skladno z zahtevami iz 6. člena Uredbe o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov na okolje.

V skladu z 42. členom Zakona o varstvu okolja in 19. členom Uredbe o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje je bilo gradivo

posredovano v pregled ARSO-UUV, MZ, MK-DKD in ZRSVN (dopis št. 35409-176/2013/36 z dne 2.4.2014).

ZRSVN je v mnenju št. 8-II-13/5-O-14/MŽ z dne 11.4.2012 ugotovil, da je okoljsko poročilo skupaj z dodatkom za varovana območja v večjem delu ustrezno in omogoča presojo vplivov na varstvo narave. ZRSVN nadalje ugotavlja, da imajo lahko ukrepi, predlagani za področje gozdarstva in kmetijstva, v primeru neustreznega systemskega izvajanja negativne vplive na varstvo narave. ZRSVN zato predlaga, da se gradivo dopolni z omilitvenimi ukrepi, ki se nanašajo na zagotovitev ustreznega systemskega izvajanja ukrepov za omilitev morebitnih negativnih vplivov na varstvo narave.

ARSO-UUV je v mnenju št. 35001-12/2014 z dne 9.4.2014 ugotovil, da je okoljsko poročilo vsebinsko dopolnjeno v skladu s predhodnimi pripombami ter usklajevalnim sestankom z dne 27.3.2014. ARSO-UUV kljub temu predlaga, da izdelovalec okoljskega poročila dodatno pojasni oceno, ki jo je podal za okoljski cilj Dobro ekološko stanje površinskih voda (vpliv emisij iz različnih virov na podeželju ter rab vode za namakanje).

MK-DKD je v mnenju št. 31-1/2013-MIZKS/39 z dne 14.4.2014 ugotovil, da okoljsko poročilo v zadostni meri opredeljuje, ugotavlja, opiše in oceni vpliv izvedbe PRP 2014-2020 na kulturno dediščino v obsegu, kot je obravnavana v PRP 2014-2020. MK-DKD hkrati opozarja, da kulturna dediščina v PRP 2014-2020 skorajda ni zajeta, zato predlaga, da se PRP 2014-2020 v segmentih, ki tangirajo vsebine kulturne dediščine, dopolni.

MZ je ugotovil, da je PRP 2014-2020 z vidika varstva človekovega zdravja sprejemljiv.

Sektor za celovito presojo vplivov na okolje je na podlagi mnenj ministrstev in organizacij ugotovil, da sta okoljsko poročilo in dodatek za varovana območja (druga dopolnitev, marec 2014) kakovostna in skladna s predpisi pod pogoji upoštevanja manjših dopolnitev/dodatnih obrazložitvev, ki sta jih predlagala ZRSVN in ARSO-UUV. Okoljsko poročilo in dodatek za varovana območja se lahko skupaj s PRP 2014-2020 javno razgrneta. Okoljsko poročilo skupaj z dodatkom na varovana območja pa naj se na podlagi mnenj ZRSVN in ARSO-UUV dopolni najkasneje do priprave končnega predloga PRP 2014-2020.

Sektor za celovito presojo vplivov na okolje je prav tako ugotovil, da PRP 2014-2020 še ne vključuje vseh varstvenih vsebin in se bo tekom javne razgrnitve in na podlagi morebitnih pripomb, podanih v času javne razgrnitve, še dopolnil, zato bodo končno mnenje o sprejemljivosti PRP 2014-2020 podali na končni predlog PRP 2014-2020.

2.2 Odgovori na mnenja mnenjedajalcev

2.2.1 Zavod Republike Slovenije za varstvo narave (ZRSVN)

Mnenje ZRSVN št. 8-II-13/5-O-14/MŽ z dne 11.4.2014 smo s strani Sektorja za celovito presojo vplivov na okolje prejeli dne 16.4.2014

ZRSVN ugotavlja, da PRP 2014-2020 še ne vsebuje vseh omilitvenih ukrepov, ki izhajajo iz okoljskega poročila in dodatka za varovana območja, zato jih je v predmetni plan smiselno vključiti. Ugotavljajo, da je okoljsko poročilo skupaj z dodatkom za varovana območja v večjem delu ustrezno in omogoča presojo vplivov PRP 2014-2020 na varstvo narave, vendar imajo lahko ukrepi, predlagani za področje gozdarstva in kmetijstva, v primeru neustreznega systemskega izvajanja negativne vplive na varstvo narave. Zato predlagajo, da se gradivo

dopolni z omilitvenimi ukrepi, ki se nanašajo na zagotovitev ustreznega systemskega izvajanja ukrepov za omilititev morebitnih negativnih vplivov na varstvo narave. Predlagajo tudi, da se popravi ocena vplivov izvajanja ukrepa Naložbe v osnovna sredstva.

Dne 18.6.2014 je bil ZRSVN posredovan dopis št. 3310-7/2013/73 z odgovori oziroma pojasnili na njihove pripombe. Pojasnila so navedena v nadaljevanju.

Področje gozdarstva

1. ZRSVN opozarja, da je potrebno pred izvajanjem PRP razviti učinkovit sistem umeščanja gozdnih prometnic (op. to je tudi eden od omilitvenih ukrepov, ki dejansko pomeni umeščanje prometnic na nižjem nivoju načrtovanja) ter v sklopu načrtovanja opredeliti območja, kjer se financiranje gozdnih prometnic zaradi negativnih vplivov na varstvo narave ne bo izvajalo.

Pojasnilo:

Priporočilo se bo upoštevalo pri spremembi predpisov s področja gozdnogospodarskega načrtovanja in gradnje gozdnih prometnic (Pravilnik o gozdnih prometnicah, Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo). V delovno skupino za pripravo spremembe predpisov bodo vključeni tudi predstavniki ZRSVN. Dosedanji sistem umeščanja prometnic, preko soglasij ZRSVN, že sedaj usmerja gradnjo prometnic v primerna območja.

2. Prav tako ZRSVN opozarja na pomanjkljivosti pri načrtovanju in umeščanju novih tehnologij (npr. strojna sečnja), ki lahko ob neprimerni umestitvi bistveno vpliva na naravovarstvene cilje nekaterih varovanih območij.

Pojasnilo:

V okviru gozdnogospodarskega načrtovanja, ki predstavlja podlago za izvajanje vseh ukrepov v gozdovih, sodeluje tudi ZRSVN s podajanjem smernic in mnenj na omenjene načrte. Tu se opredeli tudi do vrste tehnologije sečnje in spravila oziroma sodeluje z Zavodom za gozdove Slovenije pri oblikovanju območij, ki so primerna za strojno sečnjo. Nove tehnologije se umešča samo v gozdove, kjer je to z vidika varstva narave sprejemljivo. V okviru PRP 2014-2020 bomo spodbujali (preko meril za izbor) okolju prijaznejše naložbe. Vsebina meril bo natančneje določena v izvedbenem predpisu in javnem razpisu.

3. ZRSVN predlaga, da se okoljsko poročilo in dodatek za varovana območja dopolnita z naslednjim omilitvenim ukrepom: "Zagotoviti je potrebno podrobnejšo analizo vplivov ukrepov PRP, povezanih z gozdarstvom na naravo, v obdobju do vmesnega vrednotenja leta 2017. V kolikor bodo rezultati pokazali, da varstveni cilji ne bodo doseženi, je potrebno začeti postopek za uvedbo gozdno - okoljskih ukrepov".

Pojasnilo:

Podrobnejša analiza učinkov bo zagotovljena v okviru vrednotenja, s katerim bo ocenjena uspešnost in učinkovitost samega izvajanja. Vrednotenje je skladno z evropskimi pravnimi podlagami sestavni del izvajanja PRP 2014-2020 in zagotavlja pomembne in pravočasne povratne informacije za Organ upravljanja, ki tako usmerja izvajanje programa v doseganje zastavljenih ciljev (uspešnost) ter v čim večjo učinkovitost izvajanja programa ter preverja vplive izvajanja PRP 2014-2020. Metodološko osnovo za vrednotenje predstavljajo smernice za vrednotenje, pripravljene s strani EK. Na področju okolja se bodo aktivnosti spremljanja in vrednotenja okoljskih kazalnikov, pri čemer že v okviru postopka celovite presoje vplivov na okolje, nadaljevale tudi v času izvajanja PRP 2014-2020. Pri tem bodo upoštevana priporočila in omilitveni ukrepi iz okoljskega poročila in dodatka za varovana območja.

Področje kmetijstva

1. ZRSVN je izrazil pomisleke glede izvajanja zahteve "Analiza krme in računanje krmnih obrokov" iz sheme "Okolju prijazno gospodarjenje na travinju z živalmi", za katere so bili v okoljskem poročilu opredeljeni trije omilitveni ukrepi, povezani s preprečevanjem intenzifikacije rabe travinja.

Pojasnilo:

Omenjene omilitvene ukrepe bomo naslovili skozi predhodna usposabljanja kmetov, ki so obvezna pred vstopom v ukrep Kmetijsko-okoljsko-podnebnih plačil (v nadaljevanju: KOPOP), skozi pripravo programa aktivnosti, ki je ravno tako predpogoj za vstop v ta ukrep in preko obveznih letnih usposabljanj v času trajanja obveznosti kot tudi obveznih svetovanj v prvih treh letih trajanja obveznosti. Vse navedene aktivnosti bodo v povezavi s to zahtevo namenjene dvigu osveščenosti kmetov, vključenih v izvajanje te zahteve.

Dodaten instrument so tudi dovoljene in nedovoljene kombinacije zahtev. Organ upravljanja bo spremljal izvajanje ukrepov in po potrebi izvedel prilagoditve.

2. ZRSVN predlaga uvedbo dodatnega omilitvenega ukrepa in sicer podrobnejšo analizo učinkov na naravo, zlasti ukrepov KOPOP, sodelovanje in LEADER v obdobju do vmesnega vrednotenja 2017. V kolikor bi rezultati pokazali, da varstveni cilji ne bodo doseženi, je potrebno nemudoma pristopiti k postopku za uvedbo ukrepa Natura 2000 plačila.

Pojasnilo:

Podrobnejša analiza učinkov bo zagotovljena v okviru vrednotenja, s katerim bo ocenjena uspešnost in učinkovitost samega izvajanja. Vrednotenje je skladno z evropskimi pravnimi podlagami sestavni del izvajanja PRP 2014-2020 in zagotavlja pomembne in pravočasne povratne informacije za Organ upravljanja, ki tako usmerja izvajanje programa v doseganje zastavljenih ciljev ter v čim večjo učinkovitost izvajanja programa ter preverja vplive izvajanja PRP 2014-2020. Metodološko osnovo za vrednotenje predstavljajo smernice za vrednotenje, pripravljene s strani EK. Na področju okolja se bodo aktivnosti spremljanja in vrednotenja okoljskih kazalnikov, pričete že v okviru postopka celovite presoje vplivov na okolje, nadaljevale tudi v času izvajanja PRP 2014-2020. Pri tem bodo upoštevana priporočila in omilitveni ukrepi iz okoljskega poročila in dodatka za varovana območja.

3. ZRSVN opozarja, da je potrebno v okoljsko poročilo in dodatek za varovana območja uvesti dodaten omilitveni ukrep, vezan na Naložbe v osnovna sredstva, kjer menijo, da je potrebno zagotoviti "podrobnejšo analizo učinkov na naravo v obdobju do vmesnega vrednotenja 2017 in rezultate naknadnega (ex-post) vrednotenja PRP 2007-2013. V kolikor bodo pri izvajanju tega ukrepa ugotovljeni škodljivi vplivi na naravo, je potrebno izvajanje tega ukrepa prilagoditi na način, ki bo z vidika vplivov na naravo sprejemljiv (npr. sprememba kriterijev za odobritev naložb, drugačno prostorsko umeščanje naložb, spremembe v deležu sofinanciranja, ...)".

Pojasnilo:

Priporočilo bo upoštevano v sklopu vrednotenja PRP 2014-2020. Dodatno ostaja ena od zahtev investicijskih ukrepov PRP 2014-2020; upoštevanje zakonodaje s področja prostorskega načrtovanja, okolja in narave. Okoljski vidik bo torej eden izmed meril za izbor, kar je razvidno iz opisa ukrepov PRP 2014-2020. Ta merila bodo podrobneje razdelana na izvedbeni ravni in v javnem razpisu.

4. ZRSVN predlaga, da se popravi/dopolni ocena vplivov izvajanja ukrepa Naložbe v osnovna sredstva na posamezne vrste, ki so podane v preglednici 22 Dodatka za varovana območja.

Pojasnilo:

Pripravljavcu okoljskega poročila in dodatka za varovana območja smo posredovali dopis ZRSVN in ga zaprosili, da oceno vplivov ustrezno dopolni. Navedena preglednica je bila ustrezno popravljena, ocena vplivov na posamezne vrste je bila dopolnjena.

2.2.2 Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO-UUV)

ARSO-UUV v mnenju št. 35001-12/2014 z dne 9.4.2014 ugotavlja, da je okoljsko poročilo vsebinsko dopolnjeno v skladu s predhodnimi pripombami ter usklajevalnim sestankom (27.3.2014). ARSO-UUV kljub temu predlaga, da izdelovalec okoljskega poročila dodatno pojasni oceno, ki jo je podal za okoljski cilj "dobro ekološko stanje površinskih voda (vpliv emisij iz različnih virov na podeželju ter raba vode za namakanje)".

ARSO-UUV je zaprosil tudi za pojasnilo trditev v poročilu in sicer:

Na strani 103, v preglednici 1: Predlagani okoljski cilji PRP 2014-2020, je pod okoljskim ciljem "dobro ekološko stanje površinskih voda" zapisana utemeljitev okoljskega cilja: »Emisije v vode iz različnih virov na podeželju in raba vode vplivajo na ekološko stanje površinskih voda. PRP 2014-2020 lahko prispeva k izboljšanju ali poslabšanju ekološkega stanja.« Glede na oceno C- nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov je trditev, da PRP lahko prispeva k poslabšanju ekološkega stanja, nesprejemljiva, saj je potem ustrežnejša ocena D.

Na strani 125, v preglednici 7.3.3.3.2 Vpliv posameznih ukrepov, je pri točki 4. Naložbe v osnovna sredstva (18. člen) za vpliv rabe vode na doseganje cilja zapisano: »Raba vode za namakanje lahko negativno vpliva na ekološko stanje površinskih voda, če pride do prevelikih odvzemov vode iz površinskih voda, zlasti v obdobju hidrološke in kmetijske suše - ravno ko se poveča potreba po namakanju.« Poleg tega lahko pride do povečanega izpiranja nitratov in fitofarmaceutskih sredstev. Glede na to dejstvo je ravno tako ustrežnejša ocena D.

Dne 18.6.2014 je bil ARSO-UUV posredovan dopis št. 3310-7/2013/75 z odgovorom oziroma pojasnilom na njihove pripombe. Skrajšana oblika pojasnila je navedena v nadaljevanju.

Pojasnilo:

PRP 2014-2020 poudarja pomembnost smotrne uporabe gnojil, zlasti z vidika Nitratne direktive in Uredbe o mejnih vrednostih vnosa nevarnih snovi in gnojil v tla (Ur. l. RS, št. 84/2005), saj je celotno ozemlje Slovenije določeno kot ranljivo območje. Zato je v okviru PRP 2014-2020 doseganje boljšega ekološkega stanja voda eden od pomembnih ciljev, ki jih zasledujemo zlasti z ukrepom KOPOP, kjer v okviru sheme "Varovanje vodnih virov" spodbude za prevzemanje okolju prijaznejših kmetijskih praks ciljno usmerjamo ravno v območja, ker obstaja tveganje, da cilji Okvirne vodne direktive ne bodo doseženi. Plačila se nanašajo na zmanjševanje vnosa gnojil in fitofarmaceutskih sredstev. Prav tako smo v okviru ukrepa KOPOP uvedli mehko pogojevanje. Ukrepi, ki spodbujajo prenos znanja in svetovanja, spodbujajo preusmeritev v ekološko kmetijstvo in ohranitev ekološkega kmetijstva, spodbujajo izvajanja kmetijsko okoljskih in kmetijsko podnebnih plačil ter naložbe v osnovna sredstva z namenom izboljšanja ravnanja z odpadnimi vodami, potencialno pozitivno prispevajo k dobremu ekološkemu stanju voda, saj vplivajo na kmetijsko prakso tako, da bo splošno zmanjšan vnos hranil v površinske vode, kar bo izboljšalo ekološko stanje površinskih voda. Ukrep Prenos znanja (15. člen) se bo poudarjeno izvajal na območjih, kjer je stanje voda najbolj problematično. V okviru ukrepa Sodelovanje (36. člen) pričakujemo razvoj pilotnih projektov in

novih tehnologij, proizvodov in praks za zmanjševanje vplivov na kakovost voda. Del ukrepov KOPOP v okviru PRP 2014–2020 je posebej namenjen izboljšanju stanja voda in bodo usmerjeni med drugim na območja, kjer je bilo ugotovljeno slabo ekološko stanje površinskih voda in ki so problematična z vidika onesnaževanja kmetijskega izvora. V okviru ukrepa KOPOP smo uvedli mehko pogojevanje, ki bo dodatno zmanjšalo vplive na ekološko stanje voda.

Upravičenci, katerih površine ležijo na prispevnih območjih vodnih teles površinskih voda in območjih vodnih teles podzemne vode iz načrta upravljanja voda, se v izvajanje sheme "Okolju prijazno poljedelstvo in zelenjadarstvo" lahko vključijo le, če se istočasno vključijo tudi v izvajanje sheme "Varovanje vodnih virov" z najmanj 30 % njivskih površin na območju Dravske kotline in najmanj 20 % njivskih površin na drugih območjih navedenih vodnih teles. Enako velja, če se upravičenci vključijo le v izvajanje sheme "Ohranjanje vodnih virov".

PRP 2014-2020 lahko pozitivno vpliva na ekološko stanje voda tudi preko ukrepa Naložbe v osnovna sredstva. V okviru tega ukrepa spodbujamo tudi namakanje, ki ima potencialno lahko negativne vplive na okolje, vendar je že v okviru evropskih pravnih podlag (Uredba 1305/2013/EU) vzpostavljen mehanizem, ki preprečuje ali omejuje vzpostavljanje namakalnih sistemov na območju, kjer iz Načrta upravljanja voda izhaja slabo količinsko stanje voda in kjer bi lahko naložba imela negativne vpliv na okolje.

Osnoven pogoj za pridobitev sredstev za izgradnjo namakalnega sistema je pridobitev pravnomočnega vodnega dovoljenja, ki se izdaja na podlagi Zakona o vodah, in pravnomočne odločbe o uvedbi namakanja, ki se izdaja na podlagi Zakona o kmetijskih zemljiščih. Določila glede namakanja odreja tudi Uredba o načrtu upravljanja voda.

Zaradi številnih evropskih in nacionalnih vzpostavljenih mehanizmov, zakonskih in podzakonskih omejitev, menimo, da je ocena C ustrezna.

2.2.3 Ministrstvo za kulturo (MK-DKD)

MK-DKD v mnenju št. 31-1/2013-MIZSK/39 z dne 14.4.2014 ugotavlja, da okoljsko poročilo v zadostni meri opredeljuje, ugotavlja, opiše in oceni vpliv izvedbe programa na kulturno dediščino v obsegu, kot je obravnavana v PRP. MK-DKD hkrati opozarja, da kulturna dediščina v PRP 2014-2020 skorajda ni zajeta, zato predlaga, da se PRP 2014-2020 v segmentih, ki tangirajo vsebine kulturne dediščine, dopolni v skladu s podanimi pripombami.

Dne 18.6.2014 je bil MK-DKD posredovan dopis št. 3310-7/2013/74 z odgovori oziroma pojasnili na njihove pripombe. V nadaljevanju so pojasnila navedena v skrajšani obliki.

Pojasnilo:

V sklopu medresorskega usklajevanja PRP 2014-2020 je bil na podlagi pripomb MK-DKD PRP 2014-2020 ustrezno dopolnjen, tako da je sedaj dokument v celoti usklajen z MK.

Kulturna dediščina je prepoznana kot velika prednost in priložnost, zato je pri investicijskih ukrepih, ki se nanašajo na kmetijstvo, živilsko-predelovalne obrate in predelavo lesa med upravičene stroške vključena tudi prenova objektov. Ureditvev oziroma obnova objektov s statusom kulturne dediščine je med upravičene stroške vključena tudi pri ukrepu Naložbe v vzpostavitev in razvoj nekmetijskih dejavnosti. Tudi pri ukrepu LEADER bodo tovrstne vsebine lahko podprte, pri ukrepu Kmetijsko okoljsko podnebna plačila pa uporaba meril za izbor skladno z Uredbo 1305/2013/EU ni predvidena, zato pripomba Ministrstva za kulturo glede vključitve vsebine kulturne dediščine v ta ukrep ni mogla biti upoštevana.

3 JAVNA RAZGRNITEV

3.1 Postopek javne razgrnitve

Skladno z ugotovitvijo Sektorja za celovito presojo vplivov na okolje, št. dopisa 35409-176/2013/38 z dne 15.4.2014, da sta okoljsko poročilo in dodatek za varovana območja (druga dopolnitev) kakovostna in skladna s predpisi, se je izvedla enomesečna javna razgrnitev.

Okoljsko poročilo in dodatek za varovana območja sta bila skupaj s PRP 2014-2020 in pripombami nmnenjedajalcev javno razgrnjena na spletni strani www.program-podezelja.si in sicer od 16. 4. 2014 do 16. 5. 2014.

V času javne razgrnitve so bile posredovane pripombe Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Društva za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije, Društva za raziskovanje jam Ljubljana, Herpetološkega društva ter Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

Vsem, ki so v času javne razgrnitve okoljskega poročila in dodatka za varovana območja podali pripombe, je Sektor za podeželje dne 18.6.2014 posredoval pisne odgovore. Odgovori so v skrajšani obliki navedeni v nadaljevanju, v poglavju 2.2.

3.2 Odgovori na pripombe, podane v času javne razgrnitve

3.2.1 Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS)

Dopis DOPPS-a s pripombami in predlogi na PRP 2014-2020 in okoljsko poročilo smo prejeli dne 16.5.2014. DOPPS ugotavlja, da je PRP 2014-2020 kot celota naravnano tako, da prinaša uničujoč vpliv na ptice kmetijske krajine, še posebej na travniške gnezdilke.

1. Vplivov predloga PRP na naravo sploh ni mogoče presoditi, saj višina plačil ni navedena

Odgovor:

Kalkulacije plačil za zahteve ukrepa KOPOP so v pripravi in z njimi trenutno še ne razpolagamo. Razlog za to je predvsem v dolgotrajnem usklajevanju vsebine zahtev KOPOP, zaradi česar se je podaljšal tudi rok za pripravo omenjenih izračunov. Ti izračuni bodo vključeni v dopolnjeno verzijo PRP 2014-2020. Izračune pripravlja neodvisna institucija, izbrana po postopkih javnega naročanja (Kmetijski inštitut Slovenije).

2. Predlagani PRP spodbuja uničevanje ekstenzivnih travnikov

Odgovor:

Iz dopisa DOPPS-a je razvidna predvsem kritika Sistema izvajanja neposrednih plačil I. stebra SKP, ki je v obdobju 2007-2013 vzpostavila razlikovanje med vrednostjo plačilnih pravic za njive in travnike, zaradi česar so se v obdobju pred letom 2007 zgodila preoravanja travnikov v njive. Na ta segment PRP 2007-2013 ni imel nikakršnega vpliva.

PRP 2014-2020 ni del neposrednih plačil in ne sodi v okvir I. stebra SKP. Namen PRP 2014-2020 je med drugim spodbujati okolju prijaznejše kmetijske prakse in ravno tem okoljskim vsebinam programa je tudi v tej finančni perspektivi namenjenih precejšen del sredstev. Z namenom, da bi ohranili ekstenzivno travinje in znotraj tega segmenta še posebej tisto travinje, ki sodi v ožja območja Nature 2000 in kjer je bilo zaznano poslabšanje stanja ohranjanja biotske raznovrstnosti, smo vzpostavili posebno ciljno naravnano shemo "Gospodarjenje z

naravovarstveno pomembnimi travišči". Ta vsebuje devet dodatnih zahtev, ki so namenjene ohranjanju trajnega travinja ob prepovedi uporabe gnojil in fitofarmaceutskih sredstev.

3. Natura 2000 plačila niso predvidena

Odgovor:

Uradni predlog PRP 2014-2020 ne vsebuje ukrepa Natura 2000 plačila, ker je bila sprejeta odločitev, da se cilje Natura 2000 uresničuje preko ukrepa KOPOP, ki se ga prilagodi na ustrežnejši in učinkovitejši način. Razmislek je šel v smeri pozitivnih spodbud, to je da je lahko z višjimi plačili za naravovarstvene zahteve in z uvedbo mehkega pogojevanja ter številnimi močno okrepljenimi spremljevalnimi aktivnostmi, povezanimi s prenosom znanja in svetovanjem, narejen bistven premik glede na obdobje 2007-2013. Če bodo rezultati kljub vsemu izostali, potem bo ministrstvo razmislilo tudi o uvedbi ukrepa Natura 2000 plačil, saj smo kot država zavezani k spoštovanju Direktive o habitatih (92/43/EGS) in Direktive o pticah (79/409/EGS).

4. Ni ukrepov za spodbujanje mejic v kmetijski krajini

Odgovor:

Trditev ne drži, saj so mejice vključene v shemo "Ohranjanja krajine".

5. Spodbujanje komasacij in melioracij bo imelo ponekod uničujoč vpliv na varovane vrste ptic

Odgovor:

Postopek komasacije v praksi pomeni zgolj premik mejnikov. Iz naravovarstvenega in ostalih vidikov so bolj problematične agromelioracije, ki dejansko pomenijo fizični poseg v prostor. Pri agromelioracijah in komasacijah so se v preteklosti zgodile marsikateri okoljske in naravovarstvene napake, zato je sprememba Zakona o kmetijskih zemljiščih v letu 2011 uvedla spremembo na tem področju in sicer je spremenjen 81. člen, ki pravi, da mora predlagatelj melioracije pridobiti okoljevarstvo dovoljenje in predpisana soglasja ali dovoljenja pristojnih organov, odvisno od področja, na katerem bi se melioracija izvedla. Ministrstvo dosledno upošteva navedene dikcije iz Zakona o kmetijskih zemljiščih.

6. Spodbujanje gradnje gozdnih cest in vlak ter investicij v gozdarsko mehanizacijo bo imelo ponekod uničujoč vpliv na varovane vrste ptic

Odgovor:

Zavedamo se možnih vplivov gradnje prometnic in mehanizacije na gozdne habitate in varovane vrste ptic. Tudi s strani ZRSVN smo v okviru postopka celovite presoje vplivov na okolje prejeli priporočilo, da je potrebno na področju gozdarstva razviti učinkovit sistem umeščanja gozdnih prometnic. To priporočilo bo upoštevano pri spremembi predpisov s področja gozdnogospodarskega načrtovanja in gradnje gozdnih prometnic (Pravilnik o gozdnih prometnicah, Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo).

Na področju mehanizacije je potrebno pojasniti, da v okviru gozdnogospodarskega načrtovanja, ki predstavlja podlago za izvajanje ukrepov v gozdovih, sodeluje ZRSVN s podajanjem smernic in mnenj na omenjene načrte. Nove tehnologije se umešča samo v gozdove, kjer je to z vidika varstva narave sprejemljivo. V okviru ukrepov, vezanih na gozdarstvo, bomo preko meril za izbor spodbujali okolju prijaznejše investicije.

7. Okoljsko poročilo napačno ocenjuje vpliv PRP na vrste, pri katerih so kumulativni vplivi že zdaj preseženi

Odgovor:

Pripravljenec okoljskega poročila je preveril ocene vplivov na kvalifikacijske vrste ptic in jih uskladi z dopolnjenim ukrepom KOPOP. Ocenil je, da je ocena D, predlagana v razlagi pripombe, pretirana ter da gre mešanje koncepta ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in vplivov investicij v kmetijska gospodarstva ter kmetijskih praks.

8. Iz predloga PRP je bilo odstranjeno poglavje o zaskrbljujočem upadanju ptic kmetijske krajine

Odgovor:

Poglavje je bilo odstranjeno zgolj zaradi tega, ker aplikacija SFC, v katero moramo vse države članice vnesti poglavja PRP 2014-2020, vsebuje omejitve znakov. Celotno poglavje SWOT analize je skrženo skladno s temi omejitvami. Kljub temu pa smo na upadanje biodiverzitete eksplicitno opozorili, poleg tega je okoljsko poročilo z dodatki za varovana območja obvezna sestavna priloga PRP 2014-2020.

9. Predlagani ukrep »IPZ18: Sprememba njiv v trajne travnike« je neustrezen

Odgovor:

Zahteva "Sprememba njiv v trajne travnike" se pojavi v dveh shemah, "Okolju prijazno poljedelstvo in zelenjadarstvo" in "Varovanje vodnih virov". Zahteva se izvede na njivskih površinah, ki se jih spremeni v travinje. Zahteva je vezana na najožja vodovarstvena območja ter prispeva na območja vodnih teles površinskih voda in območja vodnih teles podzemne vode iz Načrta upravljanja voda ter na najbolj ranljiva območja znotraj Nature 2000. Namen zahteve ni vzpostavljanje intenzivnih travnikov, temveč ustvarjanje vrstno bogatih travnikov ter s tem ohranjanje ogroženih vrst in habitatnih tipov.

10. Javna razgrnitev je nepopolna in zato nezakonita

Odgovor:

Celoten postopek celovite presoje vplivov na okolje sledi določilom Zakona o varstvu okolja in Uredbe o okoljskem poročilu.

3.2.2 Društvo za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije

Dopis Društva za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije s komentarji na Okoljsko poročilo smo prejeli dne 16.5.2014.

1. Za aktivno varstvo metuljev je premalo obveznih zahtev znotraj ukrepov KOPOP

Odgovor:

Za večje število obveznih dodatnih zahtev se nismo odločili, saj bi s tem lahko negativno vplivali na interes kmetov za vstopanje v shemo "Gospodarjenje z naravovarstveno pomembnimi travišči" in doseganje ciljev te sheme. Namesto tega smo raje ubrali stimulativen pristop na način, da smo za zahteve iz te sheme vnaprej določili, da bodo plačila krila 100 % izračunane kalkulacije, kar je velik odmik glede na preteklo programsko obdobje 2007-2013.

2. Jasno definiranje, kaj predstavlja 20% površin za izvajanje sheme gospodarjenje z naravovarstveno pomembnimi travišči

Odgovor:

Določilo glede omenjenih 20 % površin se nanaša na površine trajnega travinja, ki jih ima kmetijsko gospodarstvo znotraj navedenih območij (ekološko pomembnih območjih posebnih travniških habitatov, travniških habitatov metuljev in steljnikov ter osrednjih območij pojavljanja ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov). Na teh površinah mora dosegati 20 % delež vključenosti površin trajnega travinja.

3. Vpliv ukrepa IKR2 "Vzdrževanje trajnih travnikov na občutljivih območjih" na ogrožene vrste metuljev; skrb Društva, da je takšna zahteva z vidika ohranjanja populacije metuljev lahko celo škodljiva

Odgovor:

Ta zahteva se je v uradnem predlogu PRP 2014-2020, ki je bil 16.6.2012 predložen Evropski komisiji, preoblikovala v KRA2 "Vzdrževanje trajnih travnikov na občutljivih območjih", ker je dovoljena največ dvakratna košnja in spravilo. Zaskrbljenost ni utemeljena, saj bo opredeljen seznam dovoljenih travnih mešanic, ki bo določen z izvedbenim predpisom in bo usklajen z ZRSVN. Ta institucija bo pripravila tudi ustrezne sloje za to zahtevo.

4. Analiza učinkovitosti in realni učinek ukrepa nepokošenih pasov travnikov iz ITR4 in INT5; Društvo meni, da je glede na razdrobljenost Slovenije učinkovitost tega ukrepa vprašljiva in predlagajo, da bi bila meja 1 ha lahko nižja

Odgovor:

Zahteve glede nepokošenega pasu smo ohranili in jo malenkostno preoblikovali, tako da se sedaj glasi: "Za GERK-e, ki so večji od 1 ha, v tekočem letu na travniku površina strnjene nepokošenega pasu, ki se pokosi naslednje leto, znaša 5 do 10 % površine travnika (če je GERK velik 10 ha ali več, strjen nepokošen pas ne sme obsegati več kot 1 ha in je lahko v dveh delih)." Tovrstno analizo učinkovitosti bomo naredili v sklopu vrednotenja PRP 2014-2020. Naše razmišljanje glede te zahteve je bilo, da je z vidika biotske raznovrstnosti bistveno, da se ti elementi vzpostavijo zlasti na večjih GERK-ih, z namenom zagotavljanja lažjega umika ogroženih vrst v te predele v času košnje.

5. Izvedba presoje tudi za druge zavarovane vrste metuljev, ne samo za dnevne metulje, v zavarovanih območjih

Odgovor:

Celovita presoja vplivov na okolje bo narejena skladno z veljavno zakonodajo na tem področju. Okoljsko poročilo je bilo ustrezno dopolnjeno z oceno vplivov na zavarovane vrste metuljev.

6. Ukrepi ONT1 morajo biti prostorsko definirani znotraj posameznih Natura 2000 območij

Odgovor:

Vse naravovarstvene zahteve znotraj sheme "Gospodarjenje z naravovarstveno pomembnimi travišči" so usklajene z ZRSVN. Prostorska opredelitev bo zagotovljena, ustrezni sloji so v pripravi.

7. Dopolnitev Okoljskega poročila z višino predvidenih plačil za posamezne ukrepe

Odgovor:

Kalkulacije plačil za zahteve ukrepa KOPOP so v pripravi in z njimi trenutno še ne razpolagamo. Razlog za to je predvsem v dolgotrajnem usklajevanju vsebine zahtev KOPOP, zaradi česar se je podaljšal tudi rok za pripravo omenjenih izračunov. Ti izračuni bodo vključeni v dopolnjeno

verzijo PRP 2014-2020. Izračune pripravlja neodvisna institucija, izbrana po postopkih javnega naročanja (Kmetijski inštitut Slovenije).

3.2.3 Društvo za raziskovanje jam Ljubljana

Dopis Društva za raziskovanje jam Ljubljana s pripombami in predlogi na okoljsko poročilo smo prejeli dne 16.5.2014.

V dopisu navajajo, da je zaradi vpliva človeških aktivnosti na jame nujno dopolniti tako okoljsko poročilo kot tudi dodatek za varovana območja, navesti potencialne vplive, se opredeliti do njih, predlagati omilitvene ukrepe ali morda okrepiti pozitivne vplive tako za jamske habitate kot za posamezne jamske živali.

Odgovor:

Okoljsko poročilo in dodatek za varovana območja sta pripravljena skladno z veljavno zakonodajo za področje celovite presoje vplivov na okolje in na osnovi najnovejših javno dostopnih podatkov. Navedba o podatkih o jamskih vrstah v okoljskem poročilu je bila dopolnjena, dopolnjeni so tudi podatki in presoja vplivov na jamske vrste in habitate. PRP 2014-2020 vpliva predvsem na emisije iz kmetijstva, dodane so bile natančnejše navedbe, opis vplivov na jamske habitate in nekatere jamske vrste. V okviru ukrepov PRP 2014-2020 pa ni možno izvajati aktivnosti za preprečevanje ropanja ali motenj habitatov, zaradi česar ocena vplivov tudi ne zajema teh aktivnosti.

Zavedemo se potencialnega negativnega vpliva kmetijske rabe na jame oziroma habitate jamskih živali, kjer lahko ob neustrezni rabi prihaja do onesnaženja z gnojili in ostanki fitofarmaceutskih sredstev. To je še zlasti lahko problematično na kraških območjih. V okviru PRP 2014-2020 smo okoljskim vprašanjem namenili veliko pozornosti in tudi razpoložljivih sredstev. Zlasti je tu v ospredju ukrep KOPOP. Namen tega ukrepa je ravno v zmanjševanju vplivov kmetijstva na okolje in naravo preko spodbujanja kmetov k strokovno ustrežnejši in zmanjšani rabi gnojil ter fitofarmaceutskih sredstev. Na ta način želimo spodbuditi zmanjšanje potencialno negativnega vpliva kmetijstva na habitate in občutljive vrste.

3.2.4 Herpetološko društvo

Dopis Herpetološkega društva s pripombami na okoljsko poročilo smo prejeli dne 16.5.2014.

Herpetološko društvo opozarja na vpliv kmetovanja na številne vrste dvoživk, na izjemno občutljivost kraških območij in kraškega podzemlja na rabo tal. Izpostavljajo, da so bile podzemne jame kot eden od pomembnih habitatov za številne vrste prešibko naslovljene v okoljskem poročilu in dodatku za varovana območja. Omenjajo tudi potencialno negativen vpliv kmetijstva na stanje stoječih voda in tudi na stanje določenih obvodnih gozdnih habitatnih tipov ob stikih s kmetijskimi površinami. Predlagajo, da se površine, kjer je gnojenje prepovedano po veljavni zakonodaji s področja voda, izvzamejo iz računanja obtežbe na kmetiji.

Odgovor:

Dodana je bila obširnejša opisna ocena možnih vplivov PRP 2014-2020 na kvalifikacijske vrste dvoživk (hribski urh, nižinski urh, veliki pupek, človeška ribica) in močvirsko sklednico, za katere je ocenjeno, da PRP ne bo imel vpliva. Dodana je bila tudi obširnejša analiza in ocena za jame, zaprte za javnost kot poseben habitatni tip z izjemno biotsko pestrostjo. Prav tako je bila dopolnjena analiza in ocena vpliva na stoječe vode, ki sedaj vključuje tudi manjša vodna telesa,

kot so kali in ribniki in oceno vplivov vnosa hranil in fitofarmaceutskih sredstev; ocena je bila spremenjena iz A v B. Dopolnjena je bila tudi ocena vplivov na loge in poplavne gozdove, kjer je manjkal vpliv kmetijstva, kjer obrečna vegetacija meji na kmetijske površine in ne tvori sklenjenega gozda. Pripomba o vplivu na reke in potoke z vidika vpliva gnojenja pa se ni nanašala na okoljsko poročilo, ampak na PRP 2014-2020.

Zavedamo se, kako pomemben vpliv ima kmetijska raba na stanje podzemnih habitatov in podzemnih voda. Namen PRP 2014-2020, zlasti ukrepa KOPOP, je ravno v zmanjšanju vplivov kmetijstva na okolje in naravo preko spodbujanja kmetov k strokovno ustrezni in zmanjšani rabi gnojil ter fitofarmaceutskih sredstev. Na ta način želimo spodbuditi zmanjšanje potencialno negativnega vpliva kmetijstva na habitate in občutljive vrste.

K zmanjševanju emisij iz kmetijstva so usmerjene tudi nepovratne investicijske spodbude za ureditev gnojilšč, mehanizacijo za preciznejšo aplikacijo gnojil in fitofarmaceutskih sredstev, male čistilne naprave itd., ki bodo dodeljene v okviru ukrepa Naložbe v osnovna sredstva. S tem med drugim naslavljamo tudi problem iztekanja gnojnice v tla in s tem posledično tudi v podzemne vode.

Kar se tiče predloga, da se površine, kjer je gnojenje prepovedano po veljavni zakonodaji s področja voda, izvamejo iz računanja obtežbe na kmetiji, pojasnujemo, da se v zvezi z ukrepi kmetijske politike kmetijsko gospodarstvo obravnava kot zaokrožena celota, z vsemi zemljišči v uporabi. Uporaba gnojil je sicer s predpisi prepovedana na najožjih vodovarstvenih območjih, vendar pa izključitev teh površin iz računanja obtežbe ne bi prispevala k zmanjševanju potencialnega obremenjevanja voda iz kmetijskih virov. Zmanjševanje obremenjevanja voda zaradi kmetijske dejavnosti je regulirano z nacionalnimi predpisi kot tudi z ukrepi kmetijske politike. V okviru ukrepa KOPOP so zahteve strožje kot omejitve, ki izhajajo iz nacionalnih predpisov. Nacionalni predpisi namreč predstavljajo običajno kmetijsko prakso, KOPOP pa vključuje nadstandardne zahteve, katerih izvajanje prispeva k varovanju okolja, ne glede na to, ali se v izračunu obtežbe upoštevajo vsa kmetijska zemljišča v uporabi na kmetijskem gospodarstvu ali ne.

3.2.5 Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Pripombe Zavoda za varstvo kulturne dediščine so poenotene s pripombami Ministrstva za kulturo, zato so tudi odgovori Sektorja za podeželje identični (glej poglavje 1.2.3).

4 SPREMLJANJE IZVAJANJA PLANA IN OMILITVENI UKREPI

Skladno s 6. členom Uredbe o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Uradni list RS, št. 73/05) je obvezna vsebina okoljskega poročila tudi opis predvidenih načinov za spremljanje stanja okolja pri izvajanju plana. Prav tako se v sklepu, s katerim se potrdi plan, na podlagi okoljskega poročila odloči tudi o spremljanju stanja okolja zaradi izvajanja plana. V okoljskem poročilu je v poglavju 7.6 »Spremljanje stanja« opisan način spremljanja stanja. Spremljanje stanja se bo izvajalo s pomočjo spremljanja kazalnikov CMES v okviru priprave letnega poročila o izvajanju in s pomočjo kazalnikov stanja okolja, ki jih spremljajo ARSO in Statistični urad RS, pa tudi nekaterih drugih parametrov, ki se redno spremljajo ali evidentirajo na državni ravni. Kazalniki stanja CMES bodo analizirani tudi v okviru evalvacije PRP 2014-2020. S kazalci v okviru predlaganega spremljanja stanja bodo zajeti tako vplivi PRP 2014-2020 kot vplivi izvajanja I. stebra Skupne kmetijske politike. Zato predlagamo, da se na polovici izvajanja programa opravi kontekstualno analizo možnih vplivov PRP 2014-2020, pri kateri se zlasti analizira način

izvajanja posameznih ukrepov in posledice za okolje v praksi. Za takšen pristop je zelo pomembna kakovostna baza podatkov o prejemnikih sredstev in zato tesno sodelovanje med MKO in ARSKTRP.

V 9. poglavju PRP 2014 – 2020 »Načrt vrednotenja« je posebej poudarjeno vrednotenje ukrepov, ki prispevajo k blaženju oziroma k prilagajanju na podnebne spremembe. Posebej je opredeljeno tudi, da se bodo aktivnosti spremljanja in vrednotenja okoljskih kazalnikov nadaljevale tudi v času izvajanja PRP 2014–2020. V okviru vrednotenja pa bo ocenjena tudi učinkovitost izvajanja omilitvenih ukrepov, določenih v okoljskem poročilu. Prav tako bo vrednoten vpliv ukrepov PRP 2014 - 2020 na naravo.